

SLOVENSKI

Poročevallec

DRUGA IZDAJA

Izdaja in tiska časopisno-založniške podjeje Slov. poročevalce...

VTISI IZ ADIS ABABE PRED PREDSEDNIŠKOVIM PRIHODOM

Adis Ababa v pričakovanju

Zadnje priprave za sprejem jugoslovskega predsednika — »Galeb« se približuje etiopskim vodam — V prestolnici bo parada vojaških enot — Pričakujejo plodne razgovore med najvišjimi državnikoma

Od stalnega dopisnika »Politike« in »Slovenskega poročevalca«

Adis Ababa, 9. dec. (Kablogram). Predsednik Tito bo v Adisu Ababi našel pomlad. Sonce krasno sije in vreme je zelo ugodno.

Človeku vtisih zastane dih in je zelo zaspan. Etiopci zaključujejo priprave za sprejem jugoslovskega predsednika. Mesto se oblepšuje, oblaci v praznični obleki.

Edvard Kardelj namestnik predsednika republike

Beograd, 9. dec. Predsednika republik Josipa Broza Tita bo med njegovo odsotnostjo zaradi obiska v Etiopiji in Egiptu nadomestoval podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj.

Josip Vidmar ponovno izvoljen za predsednika Akademije znanosti in umetnosti

Ljubljana, 9. decembra. Danes dopoldne je bila v prostorih Akademije generalna skupščina Slovenske Akademije znanosti in umetnosti, ki je ob poteku doseganja mandata za svojo ga predsednika ponovno izvolila Josipa Vidmarja.

Medtem seka »Galeb« valove Rdečega morja in se približuje etiopskim vodam. Govoril sem z državnim svetnikom Jovom Kapčićem, ki je pravkar prispel iz »Galeba«.

Nato bo Tito s spremstvom krenil verjetno z avtomobilom v glavno mesto Etiopije. Pot do Asaba do Adisa Ababe je dolga blizu 900 km in pelje najprej skozi Danakilsko puščavo.

Ob prihodu v Adis Ababo bo sprejel Tito cesar Haile Selassie in najvišji etiopski dostojanstveniki. Naslednje dni si bo Tito s spremstvom verjetno ogledal Adis Ababo, njene kulturne spomenike, prisostvoval

Prvi etiopski veleposlanik v Jugoslaviji

Beograd, 9. dec. (Jugopress). Jugopress je zvedel, da je za prvega etiopskega veleposlanika v Jugoslaviji imenovan Gabre Neskel Kiflezgi, dosedanja namestnik obrambnega ministra Etiopije.

svečanim sprejemom, ki bodo prirejeni v čast prvega evropskega državnega voditelja, ki je obiskal etiopsko glavno mesto, gledal parado etiopskih enot in obiskal bolnico St. Paul, ki jo vodijo jugoslovske zdravniške. Pričakujejo, da bo predsednik Tito v spremstvu cesarja Haile Selassie nato obiskal nekatere pokrajine v notranjosti Etiopije, da bi spoznal to deželo, ki se z velikimi napori dviga iz skrajne zaostalosti.

Pričakujejo, da bodo razgovori Tito-Selassie obsegali tri skupine vprašanj: Izmenjena bodo mnenja o svetovnih problemih in politiki koeksistence, govorniki bodo o poglavitni jugoslovske-etiopske sodelovanja in prijateljstva in proučili bodo probleme razširitega gospodarskega sodelovanja med obema državama.

Džuka Julius

»GALEB« SE VEDNO BOLJ PРИБЛИŽUJE ETIOPLJI

Novo obdobje zvez

Predsednik Tito prihaja v Etiopijo kot borec za dejavno mednarodno sodelovanje — Etiopija je v OZN vedno lažko računala s podporo Jugoslavije — Odpira se novo obdobje zvez

Na »Galebu«, 9. dec. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Le še kratka doba nas loči od časa, ko bo predsednik FLRJ Josip Broz Tito stopil na etiopska tla.

Kakor izjavljajo v poučenih krogih, bo Tito obisk, če ga gledamo v okviru jugoslovske-etiopske zvez, nedvomno nadaljnja spodbuda mednarodnemu sodelovanju, ki se v raznih oblikah že precej uspešno razvija.

stistemov ni bila v oviro iskanju skupnega jezika tako v medsebojnem sodelovanju kot v vsiljivi vprašani mednarodne dejavnosti. Etiopija je v OZN vedno lažko računala s podporo Jugoslavije, če je šlo za obrambo njenih pravic in upravičenih zahtev.

Gledano na priložnost, da bi se omožilo boljše spoznavanje in zblizanje, Etiopski cesar Haile Selassie je želel osebno spoznati Jugoslavijo in od njegovega obiska julija lani prejemajo zveze med Etiopijo in Jugoslavijo nov duh in nove praktične uresničitve. Etiopci so se kaj hitro zavedli, da imajo v Jugoslaviji

prijatelja, državo, ki je voljna podpreti njihov razvoj, hkrati pa tudi prijateljsko državo, katere politika se v dejavnih opira na načela enakopravnega sodelovanja, nevmešavanja v notranje zadeve in spoštovanje suverenosti ter neodvisnosti drugih držav.

S prihodom Tita v Etiopijo se končuje poglavje iskrenih zvez in odpira novo, ki bo, kakor je ugotovilo več svetovnih listov, pomembno po svojem zgodovinskem vplivu na mednarodni položaj. Ponovno srečanje predsednika Tita s cesarjem Hailem Selassie po svojem pomenu presega okvir zvez med državama. Spriču podobnosti pogledov na vrsto mednarodnih problemov se mnogi nagibajo k mnenju, da je treba bistvo tega T-tovnega zgodovinskega poslanstva in njegov pomen obravnati predvsem s širšega, mednarodnega stališča. Titov obisk prinaša v mednarodni položaj popolnoma novo prvine, saj je to pot prvič, da prihaja poglavje evropske države na obisk v Etiopijo, in prvič, da dela evropska država v tesni zvezi z neodvisno afriško državo. Če gledamo na Titov obisk in razgovore, ki jih bo imel v Etiopiji, iz te perspektive, in če imamo pred očmi Titove koncepcije o mirovljubnem sožitju, tedaj nam postane jasno, da so utemeljeni sklepi, da bo najnovejšo poslanstvo poglavarja jugoslovske države nov prispevek k uresnitvi miru in zmagi ideje o dejavnem mednarodnem sodelovanju.

PROCES V VIDMU SE NADALJUJE

Šovinistična obravnava

Razprava proti partizanom razpihuje sovraštvo do naprednih elementov — Desničarski tisk izkorišča priložnost za napade na Jugoslavijo

TRST, 9. dec. (Po tel.) Danes se je v Vidmu nadaljeval inšceniran proces proti 6 partizanom, katere so obtožili, da so za časa borbe justifikirali 11 fašistov. Začetki so zasiljevanjem številnih razbremenilnih prič, ki pripovedujejo o grozodijstvih, ki so jih počeli najstnik. Kot priče nastopajo tudi osebe, ki niso bile partizani. Proces se še vedno nadaljuje.

Inšceniran proces proti bivšim partizanom v obmejnih pokrajinah, ki so sedaj na programu v Vidmu in Trstu, mečejo čudno luč na italijansko justico. V Vidmu se nadaljuje proces proti 6 partizanom iz Furlanije, v Trstu pa bi se moral danes nadaljevati proces proti bivšim partizanom Josipu Sancinu iz Doline in Rihardu Svetini, ki so ju postavili na zatožni klopi, ker sta septembra 1943 aretirala nekoga fašista. Proces je bil odložen na 19. december, ker je bil predsednik sodišča nezapolnočen. Tukajšnji desničarski tisk izkorišča te procese za razpihuvanje

sovrštva proti vsem tistim, ki so se borili in se še bore za prijateljsko in enakopravno sodelovanje med narodi. Italijanska justica ni s temi procesi opogumila samo tistih krogov, ki so proti pomirjenju, temveč je dala možnost tudi bivšim fašistom, ki sede v raznih uredništvih, kot n. pr. »Messaggero Veneto« v Vidmu, možnost, da so lahko ponovno razpisali v jeziku »fojbe«, jeziku sovraštva, da v sedanjem novem ozračju pomirjenja po rešitvi tržaške krize in splošnem popuščanju mednarodne napetosti ne bo več mesta v

stolpcih italijanskega tiska. Toda žal ni tako. Ta tisk napada Jugoslavijo zato, ker se od tam slišijo ogroženi protesti proti povojni, ki so očiti poskus preprečevanja nadaljnega sodelovanja in poglavljanja prijateljstva z Jugoslavijo. Tukajšnji napredni krogi poudarjajo, da je že gonja, ki se je začela s temi procesi, ponoven dokaz, da italijanska justica pomaga tistim čimniteljem, ki bi radi zavrlj sedanj ugodni razvoj odnosov med Italijo in Jugoslavijo. V teh krogih zato poudarjajo, da morajo italijanski odgovorni krogi v interesu nadaljnega poglavljanja sodelovanja z Jugoslavijo najti način, da se odstranijo in preprežijo taki nezdravi pojavi, ki zastrupljajo dobre medsebojne odnose.

S. L.

KONEC SPLOŠNE DEBATE O RAZOROŽITVI V POLITIČNEM ODBORU

Mates o razorožitvi

Poročilo o debati v pododboru v zbudilo precejšnje razočaranje — Rimski vojna ne bi škodovala samo vojskujočim se državam, ampak vsemu človeštvu — Treba je spoštovati načrte, katerih smoter je utrditev varnosti v svetu

NEW YORK, 9. dec. (Tanjug). Splošna debata o razorožitvi, ki se je začela 30. novembra, se je sinoči končala. Politični odbor bo sedaj začel razpravljati o več resolucijah in amandmajih, predloženih med debato. Sredi prihodnjega tedna bo verjetno sprejel končni sklep o tem važnem vprašanju.

Vodja jugoslovske delegacije veleposlanik Mates je v razpravi poudaril, da je poročilo o debati v pododboru za razorožitve vzbudilo precejšnje razočaranje, saj ne govori o nikakih dokončnih in operativnih sporazumih. Na poročilo je treba gledati s stališča, če so uspehi, doseženi med letosnjimi razgovori, ojašali ali otežkočajo nadaljevanje poti, ki naj drži k sporazumu o razorožitvi.

Pomen varnosti je danes zelo narasel saj gre za življenjsko vprašanje, za nevarnost, da bi prišlo do atomske vojne z vsemi njenimi posledicami, ki bi škodovala ne samo vojskujočim se državam, pač pa vsemu človeštvu. Mislim, da sem zelo blizu resnici, če pravim, da je na svetu močta trajna varnost samo, če ne bo med državami takšnih mednarodnih spopadov in napetosti.

Govorec o prizadevanju za utrjevanje zaupanja med državami, je Mates dejal, da bi morali spoštovati načrte, katerih smoter je utrditev varnosti v svetu. Kot primer je navedel znani Eisenhowerjev načrt, rekoč, da ta načrt v debati o razorožitvi ni povzročil posebnih težav. Zdi se mi, da je glavna težava v tem, kako izvesti ta načrt spriču nasprotujočih si mnenj. Menim pa, da bi bilo mogoče zblizati tudi ta stališča, je pripomnil Mates. Slehern!

ra je jugoslovskega delegata Leo Mates povalil predlog Francije in Velike Britanije, ki sta ga bili predložili v pododboru za razorožitve 11. junija 1954. Zelo ugodno ocenjujemo tudi dejstvo, da je Sovjetska zveza pripravljena sprejeti ta predlog kot podlago za razgovore. Avtorji predloga so stalno izjavljali, da niso zadovoljni s tem, kako razlaga njihove misli poznejši predlog Sovjetske zveze. Naša delegacija upa, da bodo naporji za sklenitev sporazuma privedli do večje prožnosti in vseh straneh in do koristnejših zaključkov, ki bi bili sprejemljivi za vse.

Na koncu je dejal, da ne bi bilo pravilno, če bi v ustanovi, v kateri so zastopani vsi narodi, nadrobno razpravljali o razorožitvi, dokler ni bila izdelana temeljita podlaga za diskusijo. Zato smo pred dvema letoma podprli indijski predlog za ustanovitev pododboru. Zazvemo se za to, da bi pododbor deloval še naprej, poudarjam pa, da bi bili zelo zadovoljni, če bi se član pododboru bolj zavedali, da so pripravljeno telo, ki naj izdela besedilo, na podlagi katerega bodo Združeni narodi mogli sprejeti univerzalni pakt o razorožitvi.

V nadaljevanju svojega govora, da bi skušali razorožitev in mednarodno varnost doseči s preglasovanjem, je po moji sodbi obojen na neuspesh. Napredek v razorožitvi je povezan z rešitvijo tistih vprašanj, ki so v zvezi z nadzorstvom in inspekcijo.

Novi predlogi predsednikov vlad štirih velesil, ki so bili predloženi minulo poletje v Ženevi, bi utegnili, kakor je kazalo, postati zelo koristni za takšno prizadevanje in, če jih gledamo v tej luči, bi tudi nove prvine, ki so bile tedaj izražene v razgovorih o razorožitvi, postale lahko prej nova spodbuda kot pa čimtelj zavlačevanja.

Prepričani smo tudi, da je predlog predsednika indijske vlade, ki poziva vse prizadete vlade, naj nehalo z poskusnimi eksplozijami jedrskega orožja, koristno dopolnil ta predlog. Tu bi želel omeniti tudi nadaljnji predlog Indije za »premirje v razorožitvi« in sicer tako dolgo, dokler ne bi sklenili resničnega sporazuma o koristnih ukrepih za razorožitve.

V nadaljevanju svojega govo-

ra je jugoslovskega delegata Leo Mates povalil predlog Francije in Velike Britanije, ki sta ga bili predložili v pododboru za razorožitve 11. junija 1954. Zelo ugodno ocenjujemo tudi dejstvo, da je Sovjetska zveza pripravljena sprejeti ta predlog kot podlago za razgovore. Avtorji predloga so stalno izjavljali, da niso zadovoljni s tem, kako razlaga njihove misli poznejši predlog Sovjetske zveze. Naša delegacija upa, da bodo naporji za sklenitev sporazuma privedli do večje prožnosti in vseh straneh in do koristnejših zaključkov, ki bi bili sprejemljivi za vse.

Na koncu je dejal, da ne bi bilo pravilno, če bi v ustanovi, v kateri so zastopani vsi narodi, nadrobno razpravljali o razorožitvi, dokler ni bila izdelana temeljita podlaga za diskusijo. Zato smo pred dvema letoma podprli indijski predlog za ustanovitev pododboru. Zazvemo se za to, da bi pododbor deloval še naprej, poudarjam pa, da bi bili zelo zadovoljni, če bi se član pododboru bolj zavedali, da so pripravljeno telo, ki naj izdela besedilo, na podlagi katerega bodo Združeni narodi mogli sprejeti univerzalni pakt o razorožitvi.

V nadaljevanju svojega govo-

PREDLOG ZAKONA O FILMU

Je zvezni izvršni svet predložil ljudski skupščini

BEOGRAD, 9. dec. Zvezni izvršni svet je te dni poslal Zvezni ljudski skupščini predlog temeljnega zakona o filmu, o katerem bo verjetno še ta mesec razpravljati odbor za prosveto. Ker pri nas sedaj nimamo skoro nobenih predpisov o proizvodnji, nakupu, prodaji in predvajanju filmov, je seveda predloženi zakon velikega pomena za nadaljnji razvoj filma v Jugoslaviji.

V naši kinematografiji obstoja vrsta občutljivih vprašanj: kvaliteta filmov, finančna sredstva, uvoz tujih filmov, koprodukcija itd. Doslej se se za organizacijo kinematografskih podjetij in njihovo upravljanje uporabljali predpisi, ki veljajo za vsa gospodarska podjetja, čeprav je očitno, da se splošna načela o samopravi proizvajalcev zaradi posebne kulturne in prosvetno-vzgojne vloge fil-

ljanje tega dela. Članov filmskega sveta ne more biti manj kakor 5, njegove naloge pa so: sestavljati program proizvodnje filmov (na predlog upravnega odbora podjetja), odločati o sprejemu scenarijev za film, o direktorju, glavnem režiserju in snemalcu filma. Če se filmski svet in delavski svet ne strinjata glede programa proizvodnje in drugih vprašanj, odloča o spornih zadevah petčlanska arbitražna komisija, katere predsednika in dva člana imenuje republiški svet za prosveto in kulturo, dva člana pa združenje filmskih proizvajalcev FLRJ.

Osebe, ki sodelujejo pri snemanju filmov, so lahko v stalnem ali pa začasnem delovnem odnosu s podjetjem za snemanje filmov in lahko z njim sklenejo kolektivno pogodbo za snemanje enega ali več filmov. Če imajo delovno pogodbo za več kot tri mesece, lahko volijo tudi člane delavskega sveta, če pa imajo delovne pogodbe za več kot eno leto, so lahko tudi izvoljeni v upravne organe podjetja. Na ta način se povečuje odgovornost in zainteresiranost filmskih delavcev za uspeh njihovega podjetja.

Glede koprodukcije določa predlog zakona, da lahko pride do nje samo pod pogojem, če je scenarij za film prej odobril zvezna komisija za pregled filmov in če je gospodarsko-financične določbe pogodbe o koprodukciji odobrilo združenje filmskih proizvajalcev FLRJ. Predlog zakona urejuje tudi filmske svete. Člane svetov določa državni organ ozlozoma ustanova, ki je ustanovila podjetje in vrst državljanov, ki imajo kvalifikacije za uprav-

mov. Po upravnih odborih v teh ustanovah je tudi tu zagotovljeno družbeno upravljanje. Potrebno je omeniti, da je obstojali predlog, da se vsa proizvodnja filmov prepusti ustanovam in ne podjetjem, vendar pa je zmogalo stališča, da je potrebno zadržati sistem podjetij ne (Nadaljevanje na 2. str.)

Streli na grško ribiško ladjo

Atene, 9. dec. (AP) Atenski časopisi poročajo, da je turški patrinski čoln streljal z mitraljezi na grško ribiško ladjo »Saint Georges«. Poročila pravijo, da je bila ladja v grških teritorialnih vodah, v bližini dodekaneškega otoka Castellorisa. En član moštva grške ribiške ladje je bil ubit, drugi pa hudo ranjen. Ladjo so nato odpejali v neko turško pristanišče, kjer so njeno moštvo zaprli.

SAHOVSKI POLFINALE Brez spremembe

Sesto kolo pofinalnega sahovskega turnirja za državno prvenstvo v Ljubljani je dalo naslednje podrobnosti izide:

Stanovnik: Krivec prekinjeno v izenačenem položaju, Nikolovski: Pirc remi, Kozomara: Gabrovšek odloženo zaradi boleznj Gabrovška. Marič: Trajković remi (12 potezi), Milenković: Tot remi, Damjanovič: Segi remi, Gojak: Martinovski 1:0, Lukič: Bajec prekinjeno (Bajec ima figuro več). — Prost je bil Dimc. Rezultati prekinjenih partij: Martinovski: Damjanovič remi, Segi: Milenković 0:1 in Pirc: Stanovnik remi. Stanje na tabeli: Marič 4,5, Trajković 4, Pirc 3,5 (-), Tot in Milenković 3,5, Lukič 3 (1-), Dimc 3 (-) itd. D. B.

Elektrogospodarska skupnost Slovenije

Poročilo o stanju dotoka na rekah in indeks proizvodnje za osmi december 1955:

Srednji dnevni dotok v kubičnih metrim na sekundo: Drava — Dravograd 146 (lani 143); Sava — Mogoče 10,4 (lani 12,6); Sava — Medvode 41,5 (lani 34,4); Soča — Doblar 46,4 (lani 88,8).

Indeks proizvodnje v primerjavi s 1954. letom — 97.

VREME

Napoved za soboto: Suho, deloma menjaajoče se oblačno vreme. Zjutraj po kotlinah rahla megla. Temperatura ponoči mem -7 in -4, v Primorju 4, podnevi med 4 in 6 in vetrovni C.



Umetna jezera, iz katerega bodo črpale energijo mavravske hidrocentrale v Makedoniji



# OB ROBU dogodkov

## Da bo mera polna

»Ugibanja o tem, kaj je spodbudilo ameriškega ministra za zunanje zadeve, da je zagrešil napako, ki je vredna obznanja, je precej. Morebiti je bil Dulles nerazpoložen zaradi nekaterih izjav proti Zahodu, ki sta jih dala maršal Bulganin in Hruščev med svojim obiskom v Indiji. Toda eno je, če si opravičeno nerazpoložen, čisto nekaj drugega pa je, če si neopravičeno razjarjen.

»Če je bilo kdaj čutiti ost kolonializma v kaki uradni izjavi, potem je nesrečna izjava, ki jo je podpisal ameriški zunanji minister, vsekar ima.

Čitatelj je iz uplednega indijskega lista »The Times of India«, ki mu ni mogoče očitati pretirane radikalnosti, tudi če gledamo iz Washingtona.

Dulles je medvedji takt, ki ga je bilo zadnje dni čutiti v nekaterih izjavah, vsekar zadovoljivo dopolnil. Kaj ga je speljalo, da je v že tako precej polno merico azijskih problemov dodal še svoj prispevek, je res težko reči. Nemara njegovo, rekli bi, naravno nagnenje do premalo premišljenih izjav, ki jih morajo potem drugi za njim popraviati.

O stališču Lisbone tu ni kaj dodati, vsa obznanja vredna pa je, da je dregnil v boljšo točko prav v tem trenutku šef State Departmenta.

Ničelno vzeto je njegova izjava o »portugalski provinci Goa« v nasprotju s deklarirano tradicionalno politiko ZDA, ki izpoveduje anticolonializem, čeprav ga v zadnjem času iz obzirov do te ali one zavestne bolj ali manj sravnjaljivo. (Da ne omenimo nekaterih »sodobnejših« modifikacij tega pojma, ki se tu ali tam pokažejo v potezih State Departmenta.)

S stališča ameriško-indijskih odnosov Dullesov pečat na izjavi podira sadove dela njegovega ambasadorja J. S. Coopera, ki je baje dosegel znatno izboljšanje ozračja med Delhijem in Washingtonom, kljub dokaj nesrečni ameriški politiki do Indije v zadnjem času.

Se posebej pa v trenutku, ko dobivajo nekatere izjave uglednih gostov, ki so pravkar obiskali Indijo, izreden pomen in veljavo, ker jih izjava Dulles-Cunha, vsaj navidez, stoddostno potrjuje.

J. Stular

## Avstralske volitve

Volilci v Avstraliji bodo danes izvolili 123 poslancev predstavniške zbornice in polovico 60-članske senata. Te izredne volitve je pred tremi meseci sklenila vlada, ki jo tvorijo liberalci in predstavniki tako imenovane podzemne stranke (Country). Predsednik koalicijske vlade Menzies je hotel izkoristiti spore v laburistični stranki, ki je bila dolgo zelo nenavaden tekmeč koalicijski liberalcev in podzemne stranke.

Laburistična stranka je bila deset let na oblasti, pri volitvah leta 1951 pa so dobili liberalci 32, podzemna stranka 17, laburisti pa 34 mandator v parlamentu, medtem ko so dobili liberalci in podzemna stranka skupaj v sestavi 32, laburisti pa 28 mandator. Laburisti na ta način po teh volitvah sicer niso imeli nekdaj večine, bili pa so še vedno zelo močna opozicija, ki se je zavzemala za zelo važne reforme v gospodarskem in socialnem življenju države.

Za laburistično stranko pa se je začela velika kriza, ko so bila objavljena razkritja sovjetskega begunca Petrova, ki je navajal, da so mu dajali podatke o oborožitvi Avstralije tudi nekateri člani takrat vladajoče laburistične stranke. Pred najvišjim preiskovalnim sodiščem te navedbe sicer niso bile potrjene, zgodilo pa se je to, da so začeli izstopati iz laburistične stranke privrženci njenega tako imenovanega katoliškega »sektorja«. Predsednik stranke Eratt je storil vse, da bi se razkol v stranki preprečil, razne katoliške organizacije, ki so bile že od nekdaj proti njemu, pa so razkol pospeševale. Katoliška akcija je največ prispevala k razcepju v laburistični stranki, ker je poudarjala, da stranka ne zastopa interesov katoliških priseljencev, medtem ko se zelo zavzema za interese priseljencev iz protestantskih držav.

Kako so verski interesi preprečili uspešno delo avstralske laburistične stranke in kako daleč je privedlo klerikalno hujskanje, se bo pač videlo danes pri volitvah.

### ZACELE SO SE SEJE SVETOV ATLANTSKEGA PAKTA V PARIZU

# Diplomati NATO v Parizu

Teden živahne dejavnosti diplomatov zahodnih držav — V razgovorih bo sodelovalo 45 ministrov — Posarje in nastajajoča nemška vojska vzrok za nesoglasja med Francijo in Zahodno Nemčijo

PARIZ, 9. dec. (Tanjug). Z današnjo sejo stalnega vojaškega sveta severnoatlantskega pakta v Parizu se je začel teden živahne politične dejavnosti diplomatov zahodnih držav. Do konca tedna bo letni sestanek sveta severnoatlantskega pakta, seja sveta zahodnoevropske unije in evropskega sveta. V razgovorih bo sodelovalo 45 ministrov iz resorsov za zunanje zadeve, obrambo in finance držav severnoatlantske skupnosti.

Posvetovalci se bodo tudi ministri za zunanje zadeve Francije, ZDA in Velike Britanije, in sicer predvsem o zaostritvi razmerja med Parizom in Bonnom ter prilagoditvi stališča zahodnih držav do sovjetske »diplomatske ofenzive« na Bliznjem vzhodu in v Aziji.

Nesoglasja med Francijo in Zahodno Nemčijo so nastala spričo nejasne prihodnosti Po-

sarja in večanja nove nemške vojske. V Parizu je povzročila razburjenje najprej vest, da je Bundestag izrazil mnenje, da novi sarski parlament, ki bo izvoljen 18. decembra, v dveh tretjinski večini lahko odloči o priključitvi tega področja Zahodni Nemčiji. Quai d'Orsay je nato takoj ostro odgovoril v uradnem sporočilu, rekoč, da je brez sodelovanja Francije iz-

ključeno sleherni odločanje o Posarju.

Vojaški strokovnjaki Atlantskega pakta so danes začeli posvetovanja o nesoglasju med francosko in zahodnonemško vojsko glede obsega enot nemške vojske. Pravijo, da je francoski minister za obrambo Billotte opozoril poveljnika zaveznih sil v Evropi generala Gruentherja, da bo Francija odločno nasprotovala morebitnemu izigravanju pariških sporazumov. Bonnška vlada namerava namreč sestaviti dovoljnih 12 divizij, katerih moč pa bi glede na njihov ustroj in organizacijo kadrov, kakor trdijo v Parizu, preseгла pooblastila, ki jih je dobila Zahodna Nemčija s pariškimi sporazumi. Ameriški in britanski minister za zunanje zadeve bosta skušala doseči načelno soglasje pariške in bonnske vlade za nova pogajanja, na katerih bi rešili sarsko vprašanje in nesporazum glede oborožitve. Predsednik Faure pa je še pred nekaj dnevi izjavil, da se bo Francija, dokler ne bodo znani izidi parlamentarnih volitev, ogibala diplomatske dejavnosti.

## MORRISON ALI GAITSKELL?

London, 9. dec. (Tanjug) Uradno so sporočili, da kandidirajo za novega voditelja britanske laburistične stranke Gaitskell, Morrison in Bevan. Po mnenju političnih opazovalcev v Londonu bo na volitvah prihodnje dni najbolj verjetno zmagal bivši minister za finance Gaitskell.

Sinoči je Bevan predlagal Gaitskellu, da bi umaknila svojo kandidacijo, tako da bi

ostal Morrison brez protikandidata. Gaitskell je ponudbo odklonil. Videti je, da bi bilo Bevanu bolj všeč, če bi postal voditelj stranke Morrison, ki je že priletel ter se bo čez nekaj let umaknil iz javnega življenja, Bevan pa bi medtem lahko utrdil svoje postojanje. Morebitna izvolitev Gaitskella, ki je star samo 49 let, pa bi precej omejila Bevanove možnosti v prihodnosti.

Novega voditelja bo volilo 274 laburističnih narodnih poslancev. Volilci morajo vrniti glasovnice do srede, ko bo na sestanku laburistične parlamentarne skupine objavljeni volilni izidi. Izvoljen bo tisti kandidat, ki bo dobil več glasov kot ostala dva skupaj. Če na prvem glasovanju noben kandidat ne bo dobil zadosti glasov, bodo volili drugič. Pri drugem glasovanju izpade kandidat, ki je na prvem glasovanju dobil najmanj glasov.

## Ameriški proračun za l. 1956

Termost, 9. dec. (AP) Predsednik ZDA Eisenhower je imel večeraj v Camp Davidu sestanek z obrambnim ministrom Willsonom in ministrom za finance Humphreyem, ravnateljem proračuna Hughesom in ministrom za zunanje zadeve Dullesom. Zvečer se je, da so govorili o znižanju proračunskih izdatkov in davkov v letu 1956. To leto bodo namreč predsedniške volitve.

Minister za finance Humphrey je povedal novinarjem, da se bo proračun po njegovem mnenju do 1. julija uravnovesil, da pa bo Eisenhower v januarjem sporočil Kongresu povedal, če se lahko znižajo davki.

Ko bo nova centrala zgrajena, ne bo zalagala električnim tokom samo Avstrije, pač pa tudi nekatera industrijska področja Romunije in Madžarske.

## SZ utegne dati Avstriji posojilo

Dunaj, 9. dec. (AP) Avstrijski minister za zunanje zadeve Leopold Figl je izjavil večeraj, da bo Avstrija v kratkem začela pogajanja s Sovjetsko zvezo, ki naj bi ji dala posojilo za zgraditev velike električne centrale na Donavi. Sovjetska zveza je ponudila Avstriji 20-letno posojilo v višini 32 milijonov dolarjev ob 3% obrestih. Figl je večeraj dejal novinarjem, da bo avstrijska vlada to ponudbo sprejela, če ji bodo dali posojilo brez kakršnih koli drugih pogojev in če bo lahko z denarjem prostovoljno razpolagala.

Trgovinski sporazum s Siamom

Bangkok, 9. dec. (AFP) Jugoslovanski poslanik v Siamu Krsto Bulajić je bil danes v avdienci pri predsedniku vlade Pibulu Songramu, s katerim je govoril o trgovinskih zvezah Jugoslavije s to državo. Trgovinski sporazum bo verjetno sklenjen prihodnji teden, ko se bo vrnil siamski minister za gospodarstvo generalni major Siri Sirajotin, ki se sedaj mudi v Tokiju.

# Razdor v radikalnih vrstah

Deset radikalnih poslancev se je uprlo Mendes-Franceu — Razkol v radikalnih vrstah najbrž ne bo vplival na radikalne volivce — Alžirska posvetovalna skupščina je zahtevala od francoske vlade odgoditev parlamentarnih volitev v štirih alžirskih okrožjih

Pariz, 9. dec. (Tanjug) — Razcep v radikalni stranki je končal prvi del predvolilne kampanje v Franciji, kjer bo jutri zaključeno prijavljanje veznih list za parlamentarne volitve 2. januarja. Francoski volilni zakon določa, da pripadajo vsi poslanski kandidati enega okrožja tisti vezni listi, ki dobi vsaj 50% skupnega števila odda nih glasov.

Povezava dela radikalov s sedanjim vladno večino in stranke desnice in sredine je povzročila v stranki razkol. Vodja radikalov, Mendes-France je dal »supornikom« rok, da se do drevi premislijo in odgovore zvezo z desnico. Deset radikalnih poslancev od skupno 78 in 2 radikalna ministra od skupno sedemih pa je odklonilo poziv, izvršni odbor stranke pa so sklicali v namenom, da jih bo uradno izključil iz stranke.

Na pobudo Mendes-Francea bodo nastopili radikali in socialisti na volitvah z imenom

»republikanska levica«. Razen tega bodo pritegnili tudi majhno Mitterandovo stranko kršćanske demokratske unije ter skupino degolovcev pod vodstvom Chaban-Delmasa.

Politični opazovalci so prepričani, da razkol v radikalnem vodstvu ne bo vplival na enotnost radikalnih volivcev, da pa koalicijska republikanska levica v najslabšem primeru lahko dobi največ dve sto poslanskih mandator, kar ne zadostja za sestavo vlade. Mendes-France in socialistični prvak Guy Mollet sta v današnjem uradnem sporočilu iz-



V Kairu so praznovali spominski dan ob obletnici bitke pri Sabhi. Na sliki: Na tisoče mladenčev in deklet nacionalne garde koraka proti mešaji Al Azhar, kjer je bila slovesnost.

# Koroško dvojezično šolstvo in člen 7 državne pogodbe

Kakor je bilo pričakovati, so nemško-avstrijski nacionalisti na Koroškem, oni iz VdU (Verband der Unabhngigen) in iz OeVP (Oesterreichische Volkspartei), začeli proti zahtevam, izraženim v Spomenici koroških Slovencev, odločen boj. Pri tem uporabljajo vse tisto teoretično orožje, ki so ga z njihovi družbeni in duhovni predniki skovali v stoletnem zagrenjenem odporu proti vstajajočemu slovenskemu narodu in ki jih označuje kot germanizatorje, pa naj sicer še toliko govore o demokraciji in avstrijskosti. Teoretično orožje sestavljajo v glavnem: skrajno subjektivistična teorija o narodu, po kateri odloča o pripadnosti k neki narodnosti skupini izključno izjava posameznika, iz te teorije izhajajoča teorija pangermanskega nacionalista Wuttēja a »vindišrjih« in zahteva, da imajo starši izključno pravico odločati o tem, kateri jezik naj bo v šolah učni jezik oziroma kategera jezika naj se njihovi otroci in šolah uče. Blistvena vsebina njihove teorije o narodu, pisanja o »vindišarjih« in zagovarjanja načela pravice stršev ni samo absolutno zanikanje pomembnosti jezika kot kriterija pripadnosti k nekemu narodu, temveč obrnjenost samo proti Slovincem seveda, tudi preziranje po vsem kulturnem svetu

priznane izkustvene resnice, da je vzgoja in izobrazba v maternem (družinskem) jeziku najuspešnejša, kulturo ljudskih množic najbolj učinkovito pospešujoča, intimnosti ljudskega duhovnega življenja najbolj globoko in široko zajemajoča, demokracično najbolj pravična.

Orožen s to zbirko »teorij« in zahtev hočejo nemško-avstrijski nacionalisti doseči v danem položaju to, da bi na Koroškem in štajerskem obmejnem ozemlju realizirali čl. 7 avstrijske državne pogodbe (s. d. p.) spravili kar najbolj močje v zavisnost od izjave vsakega posameznega avstrijskega državljanca, brez vsakega objektivnega kriterija. Tako bi dali Slovincem kar najmanj, če le mogoče nič, ali pa bi jim celo kaj vzeli. Saj vidijo v točki 2 čl. 7 (pravica Slovencev do osnovnega pouka v slovenskem jeziku) celo nekaj pravnih temeljev za odpravo koroškega dvojezičnega šolstva po uredbi 3. okt. 1945. Njihov miselni pridržek (mentalna rezervacija), njihov račun je tale: Nemško-avstrijska politična, gospodarska in kulturna (v njihovem pomenu besede kultura) premoč je tako velika, da se nam Slovincem res ni treba bati. Ne morejo nas prisiliti, da bi ugodili njihovim zahtevam po čl. 7. Nemško-avstrijski kapital je spravljen v zavisnosti večji del Slovencev. Veščesletna zaničljiva propaganda naših družbenih in duhovnih prednikov proti slovensčini (posebno od sedemdesetih let 19. stoletja dalje) je opravila svoj posel. Ni naš namen tu kaj popravljati. Velik del Slovencev se še s strahom spominja nacističnih napisov »Krtner, sprich deutsch!«, izselitev zaradi pripadnosti k slovenstvu, krvavih nasilij. Prav je tako. Če bomo torej dosegli to, da bo sedaj, ko smo po sklenjeni državni pogodbi zopet popolnoma svobodni, realizacija določil čl. 7 zavisela od izjav posameznikov, od nekakega novega plebisicita, od izjav občinskih odborov in tako dalje, potem smo lahko gotovi, da se bo mnogo Slovencev odločilo za nemstvo proti slovenstvu. Za to bomo že še posebej poskrbeli. Zaradi tega smo tudi za posebne slovenske in nemške šole proti notnim dvojezičnim.

To je miselnost, račun vseh teh nemško-avstrijskih nacionalističnih ideologov, ki danes toliko, posebno s Koroške in na Koroškem, pišejo o nujnosti svobodnega odločanja o tem, ali je nekdo Slovenec ali Nemec. Graf na primer je na predvečer letošnje proslave 10. oktobra na krajnem zborovanju OeVP v Velikovecu, rekel: »Vprašanje, kdo spada k manjšini, more biti pojasnjeno le s svobodno izjavo posameznih avstrijskih državljanov. Uradna, prisilna uvrstitev, brez ozira na posameznika, ne more priti v poštev.« (»Volkszeitung« 9. okt. 1955). Toda prav pri urejanju nacionalnega vprašanja na Koroškem in Štajerskem je velik del Slovencev izven možnosti svobodnega, zrelo premišljenega odločanja. Kdor z ureditvijo nacionalnega vprašanja na Koroškem in Štajerskem iskreno in pošteno misli, bi moral to priznati.

Naj se nekoliko pomudim le pri silovitih napadih nemško-avstrijske nacionalistične tiska na dvojezično šolstvo po uredbi 3. okt. 1945. Potrebno je to tudi zaradi tega, ker tudi tisti del avstrijskega tiska, ki je kazal doslej nekaj več razumevanja za to vprašanje (na primer dunajski tehnik »Die sterreichische Furche«), kar smo vedno z veseljem zaznamovali, piše tačas o teh vprašanjih le medlo in večkrat čisto v nacionalističnem duhu. Treba je, da si pokličemo v spomin nekatera dejstva in da

ponovno obrazložimo slovensko stališče o tem vprašanju.

Koroški Slovenci so v političnih pogojih petdesetih let 19. stoletja prišli do številnih slovenskih šol (še l. 1868. je bilo na Koroškem 24 popolnoma slovenskih in 70 slovensko-nemških šol, na katerih je imela slovensčina še glavno ali vsaj enakopravno mesto poleg nemščine) in so te šole obdržali še v šestdesetih letih. V sedemdesetih letih 19. stoletja jim je nemški nacionalistični liberalizem te šole vzel in jim vsilil koroški tip dvojezične, utrakvistične šole, ki se je vzdržala do nacizma in je bila dejansko, posebno po učni praksi, nemška šola, pomenevalnica. Proti tej šoli so se Slovenci vedno, a brez vidnejšega uspeha borili in zahtevali slovensko šolo, to je šolo s slovenskim učnim jezikom in s nemščino kot obveznim učnim predmetom od četrtega ali petega šolskega leta dalje. Nacizem je zabrisal zadnji sled slovenskega pouka na utrakvističnih šolah.

Po padcu nacizma je koroška deželna vlada izdala uredbu z dne 3. okt. 1945, ki pomeni novo ureditve dvojezičnega ljudskega šolstva na Koroškem. Njena glavna novost je v predpisu, da je na določenem sklenjenem mejnem ozemlju Koroške slovensčina od četrtega šolskega leta dalje za vse otroke, slovenske in nemške, po 4 oziroma 3 ure tedensko, obvezno učni predmet. Ostali pouk je že od četrtega šolskega leta dalje popolnoma nemški. To koncesijo slovenskemu jeziku so avstrijski listi ob izdajanju uredbe utemeljevali s tem, da začena s to šolsko ureditvijo v odnosih med obema narodoma na Koroškem nova doba medsebojnega razumevanja in sodelovanja. 28. jan. 1947 je namestnik deželnega glavarja, zastopnik OeVP v koroški deželni vladi, Hans Ferligits podal na seji koroškega deželnega zbora v imenu deželnega glavarja slovensko izjavo, ki se glede dvojezičnega šolstva po uredbi 3. okt. 1945 glasi takole: »Po švicarskem zgledu smo na določenem ozemlju dežele v vseh občinah, kjer prebivata tudi le majhen del prebivalstva slovenskega materinskega jezika, vpeljali dvojezični šolski sistem. Ne sprašujemo otroka, ali je Nemec ali Slovenec, temveč naučimo obeh jezikov. Smo tega prepričani, da je to v korist obeh narodov, ki prebivajo v naši deželi...«. Se aprila 1948. je avstrijski zunanji minister dr. Karl Gruber na konferenci namestnikov zunanjih ministrov štirih velesil v Londonu rekel med drugim tole: »Avstrija je omogočila slovensko govorečim Korošcem lasten kulturni razvoj. Vzorna zakonodaja o dvojezičnih šolah obvezuje celo popolnoma nemško govoreče prebivalstvo, da se uči slovensčine, da zagotovi temu jeziku večje splošno razumevanje v deželi. Glasilo koroške OeVP »Volkszeitung« je še nekaj let po izdajanju uredbe objavljalo poobjavo o uspešnosti pouka po tej uredbi.

Prva sta, v imenu pravice staršev seveda, izpadla proti uredbi Ferdinand Graf in Steiner nacherjev prijatelj, slovenskega rodu, Josef Glantschnig, 15. dec. 1947 na zborovanju OeVP v Velikovecu. Bolj splošno, odkrito in doledno pa so začeli nemško-avstrijski nacionalisti hujskati proti uredbi šele po pariškem sklepu Sveta zunanjih ministrov štirih velesil 20. jun. 1949, v katerem so bile, kakor znano, zavrnjene jugoslovanske ozemeljske zahteve. Od tega časa dalje hujskanje ni nikdar več prenehalo in se tačas, ob čl. 7 a. d. p., zopet stopnjuje do velike strastnosti.

(Konec jutri)



Pa sme spet tem... (Vickly z »Daly« Miroslav)

Pariz, 9. dec. (AFP). Sindikat občinskih uslužbencev javnih služb je zagrozil, da bodo njegovi člani 2. januarja na dan francoskih volitev, stavkali, če vlade ne bo ugodila njihovim zahtevam za zvišanje plač.

Hongkong, 9. dec. (AFP). Vzhodnonemškega predsednika Otta Grotewohla je sprejel danes predsednik LR Kitajsko Mao Ce Tung.



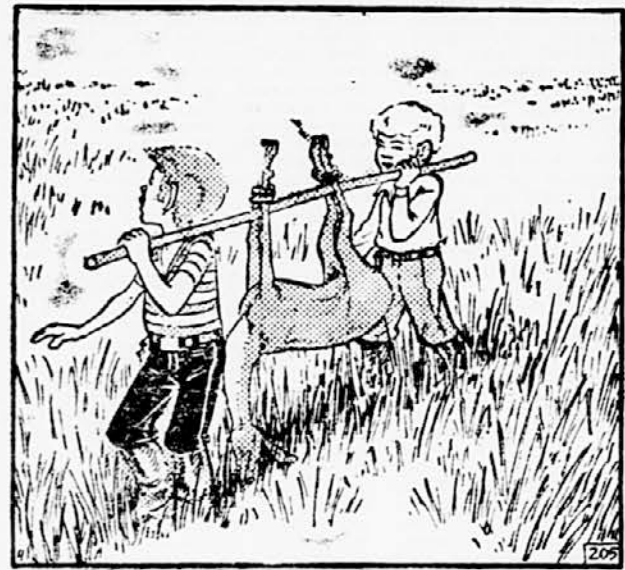




PISE: JANEZ TRNOVC

# ZA OČETOM

PISE: MIKI MUSTER



## ZAHVALE

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so sodelovali z nami ob izgubi našega dragega...

## VILJA PLANINSEK

mesarja v Meslinjah

## TURIST BIRO

Turist biro bo uvedel nedeljske avtobusne izlete v Trzin...

## RADIO

DNEVNI SPORED ZA SOBOTO, Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

## MALI OGLASI

FOTO-HOLYNSKI, Cankarjeva 8, Silke za legitimacije, najhitreje...

## UMRLI

Po hudi boleznj nas je zapustila draga sestra, teta in svakinja...

## MARIJA KOSEC

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 11. decembra...

## PETER GASPERIN

Pogreb bo v nedeljo 11. decembra, ob 11. uri v Srednji vasi v Bohinju.

## IVAN VALENTIN

kurjač v pokoju, Na njegovi zadnji poti ga bomo spremlili dne 10. decembra 1955...

## KINO

UNION: franc. barvast film 'Rdeče in črno', I. del. Premijerica, Predstave ob 16, 18, 19, 20, 21. gl. vlogi: Danciel, Darlix, Gerard Philippe...

DOBRO SLUŽBO DOBI KVALIFIKACIJSKI STAVAR, Zglaste se osebno v trgovini dekorativnih tkanin...

Prodam 1-tonski poltovorni avto znamke 'Chevrolet', generalno popravljeno, ter Wertheim blagajno...

205. Prav v trenutku, ko sta se napotila, da kreneta proti rečnemu rokvu, kjer sta pustila čoln in Kunija...

206. Veliko je bilo njuno presenečenje, ko sta namesto pume ali jaguarja opazila, da sta obklojena od skupine Indijancev...

207. Štirje Indijanci, ki so ju obklopi, so stopili bliže in dečka sta ugotovila, da so prav taki, kakršne sta poznala iz knjig...

## ŠE NEKAJ...

### UBOJ V ŠALAMENCIH PRED SODIŠČEM

Maribor, 9. dec. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se bo jutri začela glavna obravnava proti poljedelskim delavcem Alojzu in Ani Gaber iz Salamec...

## DNEVNE VESTI

KOLENDAR, Sobota, 10. decembra: Smiljan. Danes praznujemo dan slovenske pravice...

## Zveza ženskih društev Slovenije

prejela 11. dec. t. m. v okviru svojega obsežnega zbora posvetovanje o problemu prehrane prebivalstva v Sloveniji...

## Ob 20 Miller: Lov na čarovnice

Gostovanje ljubljanske Drame v St. Vidu nad Ljubljano.

## OPERA

Sobota, 10. dec. ob 19.30: Wolf-Ferrari: Sireje grobljan. Izven in za podelježe.

## Ob 20 Miller: Lov na čarovnice

Gostovanje ljubljanske Drame v St. Vidu nad Ljubljano.

## OPERA

Sobota, 10. dec. ob 19.30: Wolf-Ferrari: Sireje grobljan. Izven in za podelježe.

## MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota, 10. dec. ob 19.30: J. B. P. Mollère: 'Sola za žene, komedija v 5 dejanjih (7 slikah)...

## MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 10. dec. ob 19.30: Shakespeare: Othello - Gostovanje v Polzeli.

## MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Sobota, 10. dec. ob 20. G. Senecio: 'Loganum in ljubezen' - veseloliga, premiera...

## PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE GOSAD, LJUBLJANA

RAZPISUJE na podlagi Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ št. 32/55) in odloka o višini štipendij (Uradni list FLRJ št. 33/55)

## ŠTIPENDIJO

za dijaka gozdarske srednje šole v Ljubljani. Pri dodelitvi štipendije imajo prednost otroci članov kolektiva podjetja...

## ZA NEGO LICA SAMO

'Pour Vous' KVALITETNA KREMA! Če hočete kvaliteto, zahtevajte samo poznano 'Jela' kopalno sol...

## GO-KO TABLETE

v toaletnih prostorih. Metaj denar skozi okno, se pravi, krompir vključuje Jela za kate pred gnitjem...

## GLEDALIŠKA

DRAMA LJUBLJANA, Sobota, 10. dec. ob 19.30: Golia: Jurček. Zaključena predstava za osvojeno solo Vrtička...

## ROČNE LUTKE

Resljeva c. 28. Nedelja, 11. dec. ob 17: Milčinski: 'Tri čudne zgodbe'...

## PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Nedelja, 11. dec. ob 18. William Shakespeare: Othello (J. Mayr Metodi). Izven in za podelježe...

## Pepca Genussi

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 11. decembra 1955, ob 14. uri izpred pokopališča na Viču.

## MATILDA KOVŠE

posestnica na Skomarju št. 28. Pogreb pokojnice bo v nedeljo, dne 11. decembra 1955, izpred hiše žalosti na Skomarju.

## JANEZ KERŠMANC

mlinar. Na zadnji poti ga pospremlimo v soboto, 10. decembra, ob 3. uri na Pšati. Pšata, 8. decembra 1955.

## JANEZ VRISK

upokojenec. Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 11. decembra, ob 16. uri iz Antonove mrliške vežice na Zalah.

## IVAN VALENTIN

kurjač v pokoju. Na njegovi zadnji poti ga bomo spremlili dne 10. decembra 1955, ob 14. uri iz Franciškove mrliške vežice na Zalah.

SMUČI V OSNOVNE SOLE

Naš stari pregovor pravi: »Kaj se Janez nauči, to Janez zna.« Zato ni neupravičeno, če damo prednost vzgoji, ki je prvi šolski mladosti gibanja v smučanju. Otrok, ki se je navadil v prvi rani gibanju na snegu, svedoči, da mu je gibanje potrebno po ka-

Planine nad Jesenicami! Preden je imel šolsko torbo na ramah, se je zašel po travnikih Planine in kaval neveden pogum. Za uspeh med mladino je potrebna tudi propaganda. To se najraje izvede zopet le v šoli. Časopis in slike ter poročila, bodo zmerom nalepila na zanimanje med mladino, ki že dobro pozna vse naše junake z belih poljan. Organizirani izleti šolske mladine na važne tekme so tudi odlična propaganda. Besede mladičev, zgledi včelco. Vsi tisti, ki so odgovorni za vzgojo naše mladine naj se zavzamejo za uresničitev predpisa, ki jih nudi šolska mladina, torej tudi smučarska vzgoja. Naše šole naj bo »Cim-več smučil v naše osnovne šole!«

TURNIR DESETORICE 1955

Namiznotenška sezona je v polnem razmahu. Po uspešnem prvenstvu LRS se bo slovenska elitna vnovič zbrala v Ljubljani, in sicer na tradicionalnem Odredovnem turnirju desetorice, ki bo danes in jutri v zgornji dvorani klasične gimnazije. — Razen igralcev Hieba, Ahačiča, Reboja, Petroviča, Strumbla, Jerama itd., je pridružil povabil še Dolinarja, vendar ta še nima dovolj priprav. Pravilnočasno priči s Švedske. Toda v zvezi temu se obetajo lepe porbe. Začetek danes ob 18. jutri pa ob 8 zjutraj.

TOKRAT NE ZA TOČKE!

Ljubiteljem košarke vzile zimski sezoni še zmeraj ni odklenkalo. Danes ob 18. bodo imeli v dvorani Taboru priložnost slediti prijateljski dvojni med domačinoma rivaloma Ljubljano in Olimpijo. Srečanje bo zanimivo tudi zaradi tega, ker bosta nasprotina nekaterih starih in nekaterih novih igralcev, za katere obadva resno računata v prihajajoči sezoni. To velja posebno za Štikarja.

Šahovska polfinala

v Zrenjaninu in Šabcu Zrenjanin, 9. dec. VI. kolo: Bogdanović: Horvat, Vuković: Puc, Rakič: Bradavčević in Matulović: Dučić 1:0. Udovčić: Trampuz in Bekavac: Tomšič 1:0. Tomović: Vukčević in Sokolov: Petek prekinjeno. Danev je bil prost. Prekinjen partij V. kola: Bradavčević: Vuković in Vukčević: Danev 1:0.

Šabac, 9. dec. VI. kolo: Čirič: Momčič 1:0. Sofrešič: Franolič, Čermarčič: Križanik, Božič: Jovančič in Ugrinovič: Džurajević remi. Smederevac: Stambuk in Janošević: Džaja prekinjeno. Vasiljevič: Mihaljevič in Odožbeno. Bertok je bil prost. Prekinjene partije V. kola: Križanik: Sofrešič in Franolič: Smederevac 0:1, Stambuk: Čirič remi.

PK ILIRIJA OBVEŠČA ČLANSTVO, DA JE REDNI LETNI OBČNI ZBOR PRELOŽEN ZA RAZDRI PLENUMA ZBORA SOGRADNIKOV NA PRIHODNJO NEDELJO T. J. 18. T. M.

Korak bliže k razorožitvi?

New York, 9. dec. (AFP-USIS) Ameriški delegat Lodge je danes v političnem odboju Generalne skupščine OZN predlagal, naj načrt predsednika Eisenhowerja o zračnem nadzorstvu ter sporazum in način zmanjšanja oborožitve proučijo hkrati, vendar v nobenem primeru ne bi bilo treba, da sprejem Eisenhowerjevega načrta skupaj z jamstvi proti nenadnemu napadu čaka na izvajanje sporazuma o zmanjšanju oborožitve. ZDA godijo, da vprašanje številca oboroženih sil ni treba proučevati v Generalni skupščini, temveč v podoboru OZN za razorožitve. Lodge je soglasal, naj bosta sovjetski in indijski predlog vključena v načrt štirih sil za zmanjšanje oborožitve, vendar je poudaril, da bi bilo treba dati prednost predlogu predsednika Eisenhowerja za medsebojno zračno nadzorstvo, na kar je sovjetski delegat Soboljev ta-

koj odgovoril, da ZDA pričakujejo od Sovjetske zveze, naj sprejme Eisenhowerjev načrt, ne da bi vedela, kaj bo prišlo kot naslednje na vrsto v razorožitvenem postopku. Indijski delegat Krišna Menon je ponovil svoje predloge za pogajanja o ustavitvi poskusov z jedrskim orožjem in razširitvi komisije OZN za razorožitve. Poudaril je zahtevo, naj v zahtodno resolucijo vključijo prepoved uporabe in izdelave jedrskega orožja. Argentinski delegat Olivieri pa je predložil ustanovitve odbora, v katerem ne bi bile velesile, posvetil pa bi se »nepriustranskemu proučevanju vseh predlogov za razorožitve, da bi tako izluščili najboljši sprejemljivo obliko, ki bi najbolj ustrezala koristim vseh.«

Nova turška vlada

ANKARA, 9. dec. (Tanjug). — Menderes je danes predložil parlamentu naslednji seznam nove turške vlade: ministri predsednik in obrambni minister Adnan Menderes, ministri brez listne Dževal Jardič, Džemil Bengi, Semir Ergin in Emin Kalafat, pravosodni minister Husula Avni Esterik, notranji Ethen Menderes, zunanji Fuad Koprulu, finančni Edin Emnen, prosvetni Ahmet Ezer, prometni Arif Demirer, gospodarstvi Fahretin Ulaş, zdravstva Dr. Nazik Kerez, monopolna Nadi Hismen, kmetijska Esad Budakoglu, dela Mamtaz Tarhan, eksploatacij Samet Agaoğlu in javnih del Muamer Cavaoğlu. Pričakujejo, da bo parlament v ponedeljek glasoval o zaupnici novi vladi.

Vzhodnonemška policija prevzela nadzorstvo na državnih mejah

BERLIN, 9. dec. (AFP). Predsedstvo vzhodnonemške vlade je objavilo, da začneši s 1. decembrom samo vzhodnonemška obmejna policija izvaja nadzorstvo na državnih mejah Vzhodne Nemčije in zunanjem pasu »velikega Berlina« ker je prevzela funkcije, ki so jih doslej imele na tej meji sovjetske čete. To nadzorstvo pa upošteva posebne določbe o nadzorstvu osebnega prometa, čet in blaga francoskih, britanskih in ameriških garnizij, nastanjenih v zahodnem Berlinu.

Sporazum o ustanovitvi vojaških sil Z. Nemčije

Pariz, 9. dec. (AFP-AP) Na populanski seji sedmih stalnih predstavnikov držav članic NATO je bil dosežen sporazum o ustanovitvi nemških oboroženih sil. Krog zahodnoevropske zveze poudarjajo, da nemški vojaški načrt ne določa večjega števila sil kot dovoljujejo pariški sporazumi.

Načelniki generalnih štabov držav članic Severnoatlantskega pakta so se danes sestali s članic stalne vojaške skupine tega pakta, da bi proučili doseženi napredek in načrte za prihajajoče leto. — Zunanji, finančni in obrambni ministri se bodo sestali v četrtek zaradi proučitve letnih načrtov organizacije.

Zastikavanje prič na razpravi v Vidmu

TRST, 9. dec. (Po tel.). — Na uprizerjoni sodni razpravi proti šestim Garibaldincem v Vidmu so danes dopolnile in popoldne zastikavali prič, in sicer najprej Lučija Fajčiniča, fašista, pripadnika Mussolinijevih »rnih brigad«, ki se je leta 1944 pod poveljnikom fašističnih band na Krasu Vetrovnikom boril proti entom NOV Jugoslavije. Fajčin je prikazoval fašiste kot »domoljube, ker so se borili proti jugoslovanskim partizanom in si zato pridobili »zasluge«. Izkoristil je pričevanje na sodišču za poskus rehabilitacije fašistov ter kievetanja odporneškega gibanja.

Nov napor Italije za sprejem v OZN

Rim, 9. dec. (Tanjug) Na večer pred zasedanjem Varnostnega sveta je italijanska vlada danes še enkrat posredovala pri ameriški vladi, naj zahteva od Cankarjevega predstavnika, da ne postavi veta na kanadski predlog za sprejem 18 držav v članstvo OZN, med njimi tudi Italije. V palači Chigi namreč sodijo, da je sprejem kanadskega predloga najboljša pot za vstop Italije v največjo mednarodno organizacijo.

Pogoji socialistov za sodelovanje s KPF

Pariz, 9. dec. (Tanjug) Vodstvo francoske socialistične stranke je danes objavilo, kakaj je stranka odklonila ponudbo komunistov za povezavo njihovih vilovnih list. Za bodoče sodelovanje s komunisti zahtevajo socialisti med drugim demokratizacijo francoske KP, redno sklicevanje partijskih kongresov in pripravljenost, da bo delavca revolucija v Franciji služila koristim francoskih delavcev.

Odkar se je v Franciji začela volilna kampanja, je vprašanje odnošajev med socialisti in komunisti v Franciji stopilo v politično ospredje. Nedavno zasedanje izvršnega odbora socialistične stranke je, kot tu sodijo, pokazalo, da se v vrstah socialistov vse bolj krepijo težnje po sodelovanju s komunisti in delavski odtrotnosti. Sklepi socialistov o zavrnitvi ponudbe komunistov za povezavo list obeh strank je bil sprejet s 1979 proti 1243 glasovom. Glede na to, da so se proti sklepu izjavili predstavniki severnih okrožij, ki imajo veliko število poslanskih mest, je glasovanje dejansko

pokazalo, da je večina socialističnih federacij za sodelovanje s komunisti. Zato tolmačijo objavo današnjega razglasa kot poskus socialističnega vodstva, da prepreči morebitno povezavo socialističnih list s komunisti po okrožjih, za kar potече rok jutri popolno.

Italijanski obiski v Parizu in Bonnu

Rim, 9. dec. (Tanjug-AFP). Danes so v palači Chigi potrdili, da bo predsednik Italijanske republike Gronchi na svetovno poslanstvo povabil bivšemu predsedniku republike Einaudiju v prvih mesecih prihajajočega leta uradno obiskat Francijo. V Bonnu pa so nocoj uradno objavili, da bosta italijanski ministri predsednik Segni in zunanji minister Martino obiskala Bonn 6. februarja. Zvedelo se je, da se bosta italijanska državna razgovarjala s predstavniki nemške vlade predvsem o nadaljnjem evropskem razvoju, gospodarskih odnošajih med obeh državama ter o pozitivni italijanske delovne sile v nemški industriji in gospodarstvu.

Azijsko središče za jedrsko energijo WASHINGTON, 9. dec. (AFP). Iz dobro obveščanih virov se je zvedelo, da je ameriški zunanji minister Dulles sklenil, naj se v Manilli ustanovi azijsko središče za jedrsko energijo, s čimer sta se soglasili ameriška komisija za atomsko energijo in uprava za mednarodno sodelovanje.

SPORT

Nogometna reprezentanca Sovjetske zveze je včeraj v Kairu pred 15.000 gledalci v povratni tekmi premagala reprezentanco Egipta s 3:1 (2:0). Občni zbor Košarkarskega kluba Odrebo bo v nedeljo 11. t. m. ob 9 dopoldne v dvorani terena »M talcev«, Zarnikova 3. Vabljeni!

Umrl je

IVAN BAJDA bivši dolgoletni član opernega orkestra SNG

Pokojnika, ki je več desetletij posvetil delu v naši ustanovi, bomo ohranili v lepem spominu!

Pogreb bo danes, 10. decembra 1955, ob 15. uri v Zal.

Slovensko narodno gledališče v Ljubljani.

Podjetje

»Slavko Rodič«

Brigadno

potrebuje: gradbenega inženirja večje število:

strojnih inženirjev inženirjev tehnologov strojnih tehnikov tehnika kemije visokokvalificiranih kovinostrugarjev strojnih ključavničarjev varilcev za varenje vseh kovin avtomehanikov in vodoinštalaterjev kvalificiranih kovinostrugarjev in strojnih ključavničarjev šefa računovodstva šefa komercialnega oddelka 2 stenodaktilografa 3 daktilografe I. razreda

Plača po tarifnem pravilniku ali sporazumu. Družinska komfortna stanovanja zagotovljena. Za samce zagotovljena stanovanja in hrana v hotelu podjetja po ugodnih pogojih. Pismene ponudbe z obširnim življenjepišom dostavite najkasneje do 15. januarja 1956.

EDGAR WALLACE: SNET ZELENA KRIMINALNI ROMAN

Oliva Cresswell je stala nekaj časa v veliki veži in prebirala imena pisarniških lastnikov, ki so bila napisana na porcelanastih ploščah v dveh velikih okvirih na levi in desni strani veže. Po daljšem iskanju je odkrila pod »IV nadstropje« ime »Mr. Beale — agentura« in odšla proti dvigalu. Pisarna Mr. Bealea je bila čisto na koncu enega, na videz neskončno dolgega hodnika; tvorili sta jo dve med seboj povezani sobi. Zunanja, opremljena le z mizo in dvema stoloma, je bila razpolovljena s pregrajo, v kateri so bila majhna lesena vrata. Pri mizi je sedel neki deček, ki je bil zaposlen s tem, da je z enim prstom tipkal na pisalni stroj. Ko je vstopila, je skočil pokonci. »Miss Cresswell?« je vprašal. »Mr. Beale vas že pričakuje.« Odpri je malo pregrajo in jo odpeljal k vratom, na katerih je bilo napisano »Privatno«. Na trkanje ji je odprl Beale. »Le vstopite, Miss Cresswell,« je rekel prijazno. »Pričakoval sem vas šele čez pol ure.« »Hotela sem biti pridna,« se je smehljala. Ves dopoldan so jo bili mučili dvomi in tudi noč je prebila zelo nemirno, ker se je trudila dognati, če ravna pametno, da gre v službo k možu, čigar znana slabost je v vsej okolici odzvela njegovemu imenu vse ugled. Toda objuba je objuba in po vsem tem si je rekla, da jo bo izpolnila že s tem, če bo poskusila vzdržati v novi službi vsaj en teden. »Tu je vaša pisalna miza,« je rekel in pokazal na veliko pisarniško mizo, ki je stala sredi sobe, »in tukaj je moja mala knjižnica. Videli boste, da vsebuje v glavnem poljedelska poročila — ali berete francoščino?«

»Krasno! In španščino?« — S tem menda le nekoliko preveč zahtevam? »Španščino čitam in govorim še kar dobro,« je odgovorila. »Kot majhna deklica sem prebivala izmenoma v Parizu, Lyonu, Barceloni — moje prvo resnično delo, prvo plačano mesto — je bilo v neki angleško-španski brzojavni družbi v Barceloni.« »To je sreča,« je rekel z vidnim olajšanjem, »čeprav bi se teh nekaj besed, ki jih morate znati, da lahko razumete argentinska poročila, z lahkoto zapomnili. Torej k stvari. Posebno pažno posvečam temu tam zgoraj — na polici boste našli dve sto do tri sto vodičev skozi razne pokrajine, ki vam bodo zelo koristile — da najdete natančno lego vseh pokrajin, posejanih s pšenico, število hektarjev, obdelanih v rednem času, kako so ta pšenična polja med seboj ločena — ali z zidovi, potmi itd. — povprečno velikost nerazdeljenih pšeničnih površin in po možnosti število poti ali cest, ki vodijo čez ta polja.« »Za božjo voljo!« je osuplo vzkliknila. »Res je, da zveni mogočno, vendar upam, da boste dognali, da je vse mnogo enostavnejše. Poljedelski oddelek vlade Združenih ameriških držav na primer obravnava vse te zadeve v svojih statističnih poročilih. V nekaterih pokrajinah so farmarji prisiljeni pustiti med posameznimi polji neko določeno površino neposejano, tako da se lahko vsa ogrožena okolica v primeru požara izolira. Kanada, Argentina in Avstralija uporabljajo drugačne metode.« Sedla je k pisalni mizi in si zabeleževala svoje delo. »Se kaj?« je vprašala. »Da. Potrebujem imena mest tistih pokrajin, ki pridelujejo pšenico, in seznam vseh hotelov v teh mestih. V vodičih boste našli vse potrebne informacije. Predvsem hočem imeti imena tistih hotelov, ki dajejo v najem avtomobile, naslove glavne banke v teh pokrajinah, ime hotelskega direktorja in po

možnosti tudi ime policijskega inšpektorja ali pa ime šerifa v vsakem okraju.« Pogledala ga je in dvignila svinčnik. »Ali mislite resno?« — Seveda bom vse to naredila, toda to me spominja na neko povest, ki sem jo nekoč čitala — »Poznam jo,« je rekel naglo Beale. »Slučaj rdečelasa«, eno izmed Conan Doyleovih povesti. Pripoveduje o nekem možu, ki je bil zaposlen s prepisovanjem Britanske enciklopedije. To delo so mu naprtili zato, da bi mu preprečili obiskovanje njegove trgovine. — Ne, delo, ki ga od vas zahtevam, je resno delo, Miss Cresswell, vendar bi rad, da o njem molčite.« Sedel je na robu mize in jo gledal. Če so se njegove oči smehljale, so se zaradi tega, ker mu je narava dala takšne oči. Vedno, kadar je gledala te oči, je imela občutek, da se zaradi nečesa smehljajo. Toda nagonsko je čutila, da je zelo resen in da ima ta nenavadna naloga, ki ji jo je dal, neko zelo resno ozadje. »Značite najprej z okraji, nato se lotite hotelov itd,« je predlagal. »Videli boste, da je zanimivejše, kot če bi čitali roman. Te male knjige — pokazal je na prenapolnjeno polico pri oknu — vas bodo vodile po vsem svetu, k farmarjem in živinorejcem. Obiskali boste Manitobo, prepotovali Združene ameriške države od Nove Anglije do Kalifornije. Spoznali boste Sydney in Melbourne in ogromna žitna polja za temi mesti. Sedeli boste v hladni kavarni in pili s senzorjem dor Perfectom de Cuba, ki je ravnokar prijezdil s svojega ranča, da poizve za majsko ceno pšenice, hladno pijačo, mogoče boste udobno jahali na slonu preko Indije ali pa spali v evropski poletni hišici in poslušali rjovenje tigra in šumenje moskitov —« »Sedaj vem, da se iz mene norčujete,« se je smehljala.